

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี  
 รับที่ 6580 นก.1  
 วันที่ - ๓ เม.ย. ๒๕๖๙ ๑๐.๕๐  
 ล/๕๘๒  
 ๓๔๖๖  
 ๑๓.๐๔

ที่ กมช ๐๐๐๒ / ๑๙๐



สำนักงานเลขานุการ  
 คณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ  
 ถนนราชดำเนินนอก  
 กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๓๗ ตุลาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อรัฐบาล

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ ที่ กมช ๐๐๐๒/๑๙๐  
ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๙

คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม ในคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลในประเด็นสำคัญที่สมควรได้รับการพิจารณาแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน คือ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ชั้นหัวด้วยเด่นภาคใต้ ซึ่งมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย  
จึงเรียนมาเพื่อกรุณานำมาข้อเสนอแนะดังกล่าวเสนอต่อรัฐบาลต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

( วินัย กัททิยกุล )

เลขาธิการคณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ

ฝ่ายประสานงานฯ

โทรศัพท์ ๐๒-๓๕๖-๐๔๕๗

โทรสาร ๐๒-๓๕๖-๐๔๕๘



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สตธ.คช. (สพ. โทร. ๐๒-๓๕๖๐๔๕๒)  
ที่ คช ๐๐๐๒/ ๙๗๐ วันที่ ๗ ต.ค.๔๕  
เรื่อง ข้อเสนอแนะของคณะที่ปรึกษา

กราบเรียน ประธาน คช.

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือคณะที่ปรึกษาฝ่ายการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรม  
ในสังคม จำนวน ๑ ฉบับ

๑. คณะที่ปรึกษาฝ่ายการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม มีหนังสือ  
กราบเรียนประธาน คช. เพื่อกรุณาทราบประเดิมที่ควรได้รับการพิจารณาแก้ไขปัญหาอย่าง  
เร่งด่วน คือการเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ จชต. โดยมีความเห็นว่าแก่นของปัญหาคือ  
ความไม่ยุติธรรมในสังคม การถูกลิตรอนสิทธิ์ในการดำรงชีวิตอย่างมีความมั่นคงและมีศักดิ์ศรี,  
ความไม่เข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชน การขาดการพัฒนาที่เหมาะสมด้านการศึกษาและโอกาสที่พึงมี  
รวมทั้งเยาวชน ไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น  
คณะที่ปรึกษาฯ จึงมีข้อเสนอแนะต่อ คช. สำหรับพิจารณาดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควร  
ดังนี้:-

### ๑.๑ การดำเนินการขัดความไม่เป็นธรรมในสังคม

๑.๑.๑ กรณีการหายตัวไปของ ทนายสมชาย นิลไพบูลย์ ควรเร่งรัด  
ดำเนินการให้ความจริงปราภูมิโดยเร็วที่สุด

๑.๑.๒ กรณีดำเนินการพิจารณาคดีตากใบที่กล่าวหาประชาชน ๕๘ คน  
อย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งต้องเสียพยาน ๑,๕๐๐ ปาก ขณะที่ผ่านไปจนครบ ๒ ปี ในวันที่ ๒๖ ต.ค.๔๕  
แต่มีการเสียพยานไปเพียงไม่กี่ปาก ควรดำเนินการถอนฟ้อง

๑.๑.๓ กรณีมีการวิสามัญฆาตกรรม เช่น สะบ้าย้อย, กรีอเชะ ควร  
เร่งดำเนินการให้ความจริงปราภูมิโดยเร็วที่สุด

๑.๑.๔ กรณีที่ทำกินของประชาชนในพื้นที่ และกรณีชาวประมง  
พื้นบ้านที่ถูกประมงพาณิชย์รุกล้ำพื้นที่ที่ทำกินบริเวณชายฝั่งต้องเร่งแก้ไขปัญหาโดยด่วน

### ๑.๒ การลดความรุนแรงในพื้นที่ จชต.

๑.๒.๑ สนับสนุนโครงการสันติจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งดำเนินการ  
โดย สมช. ที่มีการปฏิบัตินำร่องอย่างไร้ผล

๑.๒.๒ ให้ความคุ้มครองและหลักประกันประชาชนในพื้นที่เสี่ยง อายุร่วมชีวิตร่วมกัน โดยการพื้น ศอ.บต. เพื่อประสานการปฏิบัติอย่างมีเอกภาพทั้งการข่าว การสื่อสารและการปฏิบัติ

๑.๒.๓ ให้เปลี่ยนกำลังทหารมาใช้ทหารจากบุคคลในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ และอาจใช้แนวทางสันติเสนาตามข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.)

๑.๒.๔ ทางทางออกของปัญหาความรุนแรง โดยการสานเสวนา (Dialogue) กับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ภาษา民族ถิ่นปัตตานีเป็นภาษาทำงานอีกภาษาหนึ่งและให้มีสัดส่วนผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมในหน่วยงานของรัฐที่สามารถสื่อสารด้วยภาษา民族ได้

๑.๒.๕ ส่งเสริมให้มีการพูดคุยกันหรือการสานเสวนากับผู้นำทางความคิด ในพื้นที่ จชต.

๑.๒.๖ มีการสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนในพื้นที่ จชต. และ ประชาชน ในส่วนอื่นของประเทศไทย โดยการใช้สื่อวิทยุ, โทรทัศน์

๑.๓ สร้างหลักประกันเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและความเป็นธรรม โดยถือหลักยุติธรรมอย่างเคร่งครัด

๑.๓.๑ สร้างความยุติธรรมทั้งทางกฎหมาย (Legal Justice) และความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) ให้เกิดขึ้นโดยเร็ว

๑.๓.๒ ส่งเสริมให้มีการยอมรับกระบวนการยุติธรรมชุมชน (Community Justice) และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) ให้สอดคล้อง กับกระบวนการยุติธรรมทางกฎหมาย

๑.๓.๓ ส่งเสริมการสร้างกฎ กติกาของชุมชน/ตำบล เพื่อแก้ปัญหากันเองในกรอบของกฎหมาย รวมถึงกติกาการมีสิทธิในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ความเชื่อของศาสนา

๑.๔ ให้ใช้หลักการดำเนินการบริหารพื้นที่ จชต. โดยเน้นการคืน恢愎ความจริง, งดใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ, สร้างความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและส่งเสริมให้ภาคประชาชนสังคม มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาต่าง ๆ

๑.๕ ส่งเสริมระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและหลากหลาย ให้โอกาสการเรียนรู้ทางค่าศาสนาและทางวิชาการสายสามัญ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กนักเรียน พุทธกับมุสลิม เช่น มีศูนย์กิจกรรมร่วม

๑.๖ ส่งเสริมระบบสหกรณ์ออมทรัพย์อิสลาม โดยปรับแก้กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระบบ

๒. สำหรับการประชุมครั้งต่อไป คณะที่ปรึกษาฯ กำหนดให้มีขึ้นใน ๑๑ ต.ค.๔๕ เวลา ๑๖๓๐ และทุกวันอังคาร เวลา ๑๖๐๐ ณ ห้อง ๒๐๒ อาคารจามจุรี ๔ ตึกอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น สลธ.คณช. จะนำเรียนผลการประชุมให้ทราบต่อไป

๓. สลธ.คณช.พิจารณาแล้ว เห็นว่าข้อเสนอแนะของคณะที่ปรึกษาฯ เป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างสมานฉันท์ให้เกิดในพื้นที่ จชต. อ่างเป็นรูปธรรมได้ เห็นควรพิจารณาเสนอรัฐบาลเพื่อดำเนินการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อกรุณาทราบและกรุณาพิจารณาในข้อ ๓

พล.อ. สมมุติ

(วินัย กัททิยกุล)

ลธ.คณช.

อนุมัติแก้ข้อ ๓

พ.อ. สมมุติ

ประชาน คณช.

๒๖ ๑๑ ๔๕

คณะกรรมการบริการเสริมสร้างสมานฉันท์  
และความเป็นธรรมในสังคม

19 ตุลาคม 2549

เรื่อง ขอเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม

เรียน ประธานคณะกรรมการบริการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอการเสริมสร้างความสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม  
ตามที่ได้มีคำสั่งคณะกรรมการบริการเพื่อการปกคล้องในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ 7/2549 เรื่อง การจัดส่วนงานและการแบ่งมอบหน้าที่ความรับผิดชอบ ลงวันที่ 20 กันยายน 2549 และได้มีการแต่งตั้งบุคคลเป็นคณะกรรมการบริการตามคำสั่งดังกล่าว จำนวน 4 คน รวมถึงคณะกรรมการบริการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการบริการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม ได้มีการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างความสมานฉันท์และความชอบธรรมในสังคม โดยมีชื่อสรุปซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการ คณะกรรมการบริการฯ จึงขอนำเรียนคณะกรรมการบริการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม นั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นรนิติ เศรษฐบุตร)  
รองประธานคณะกรรมการบริการ  
ฝ่ายการเสริมสร้างสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม  
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการบริการ

## **ข้อเสนอการเสริมสร้างความสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม**

### **คณะที่ปรึกษาฝ่ายเสริมสร้างความสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม**

คณะที่ปรึกษาฝ่ายเสริมสร้างความสมานฉันท์และความเป็นธรรมในสังคม ได้พิจารณาเห็นว่า ประเดิมที่ควรได้รับการพิจารณาอย่างเร่งด่วนคือ การเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีความเห็นว่า แก่นของปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ความไม่ยุติธรรมในสังคม การถูกกลั่นลิบที่ในการดำรงชีวิตอย่างมีความมั่นคงและมีศักดิ์ศรีในพื้นที่ ความไม่เข้าใจในวิถีชีวิตของ ชุมชน การขาดการพัฒนาที่เหมาะสมทั้งด้านการศึกษาและการพัฒนาโอกาสที่พึงมี รวมทั้งเยาวชนไม่ได้รับ การดูแลเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ดังกล่าว จึงมีข้อเสนอดังนี้

**1) ดำเนินการจัดความไม่เป็นธรรมในสังคม โดยเฉพาะเรื่องที่มีความชัดเจนที่ได้ยิดเยือ ยานานหรือมีแนวโน้มที่จะยิดเยือยานาน ต้องเร่งรัดดำเนินการให้เกิดผลอย่างเร่งด่วน ได้แก่**

**1.1) กรณีการหายตัวไปของนายสมชาย นีละไพจิตร ควรเร่งรัดดำเนินการให้ความจริงปราฏ ออย่างชัดเจนโดยเร็วที่สุด**

**1.2) กรณีการดำเนินการพิจารณาคดีตากใบ ที่ขอกล่าวหาชาวบ้าน 58 คน ว่าขัดขวางการปฏิบัติ งานของเจ้าหน้าที่และมีความรุนแรง ซึ่งต้องเสียพยาน 1,900 ปาก แต่ผ่านมาเกือบสองปี มีการเสียพยานไป ได้เพียงไม่กี่ปาก ทั้งๆ ที่จะครบสอบปีในวันที่ 26 ตุลาคม 2549 นี้ เพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ ควร ดำเนินการถอนฟ้อง**

**1.3) กรณีอื่นๆ เช่น สะบ้าย้อย กรือเชะ เป็นต้น ที่มีการวิสามัญฆาตกรรม ควรเร่งรัดดำเนินการให้ ความจริงปราฏอย่างชัดเจนโดยเร็วที่สุด เพื่อสร้างความยุติธรรมในสังคม**

**1.4) กรณีที่ทำกินของประชาชนในพื้นที่และกรณีชาวประมงพื้นบ้านที่ถูกประมงพาณิชย์รุกร้าวพื้นที่ ทำกินบริเวณชายฝั่ง ต้องเร่งแก้ไขปัญหาโดยด่วน**

**2) การลดความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้**

**2.1) ดำเนินการสนับสนุนโครงการสันติจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่มีการปฏิบัตินำร่องอย่างได้ผล โดยให้รัฐส่งเสริมโครงการดังกล่าวอย่างกว้างขวาง ต่อไป**

**2.2) ให้ความคุ้มครองและหลักประกันกับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการ พื้น ศอ.บต. (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้) เพื่อประสานการปฏิบัติงานอย่างมีเอกภาพ ทั้งการข่าว การสื่อสาร และการปฏิบัติ**

2.3) ให้เปลี่ยนกำลังทหารมาใช้ทหารจากบุคคลในพื้นที่จากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นส่วนใหญ่ เพื่อที่จะเป็นผู้ที่เข้าใจหลักความเชื่อศาสนาของพื้นที่ และอาจใช้แนวทางสันติเสนาตามข้อเสนอของ กอส. โดยต้องมีการฝึกอบรมอย่างจริงจัง

2.4) หาทางออกของปัญหาความรุนแรงโดยการสารสนเทศ (Dialogue) กับกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้แนวทาง ข้อสรุปและมาตรการต่าง ๆ ที่ทาง กอส. ได้เสนอไว้แล้วอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติเชิงยุทธศาสตร์ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาถ้วยอีนีปีตานี เป็นภาษาทำงานอีกภาษาหนึ่ง และส่งเสริมให้มีสัดส่วนผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมในหน่วยงานของรัฐที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาถ้วยได้

2.5) ส่งเสริมให้มีการพูดคุยหรือการสารสนเทศ (Dialogue) กับผู้นำทางความคิดของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อความสมานฉันท์

2.6) มีการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้คนจังหวัดชายแดนภาคใต้และผู้คนในส่วนอื่นของประเทศ โดยใช้สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ ด้วยความร่วมมือกันอย่างแท้จริงในการเสนอข่าว เสนอความคิดเห็นจากผู้ที่เข้าใจอย่างแท้จริง โดยการอภิปรายอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

### 3. สร้างหลักประกันเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและความเป็นธรรมในพื้นที่โดยถือหลักยุติธรรมอย่างเคร่งครัด

3.1) สร้างความยุติธรรมทั้งทางกฎหมาย (Legal Justice) และยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) ให้เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยการสร้างความสมดุลของกระบวนการใช้กฎหมายและสิทธิเสรีภาพของประชาชนซึ่งเป็นหลักประกันในกระบวนการยุติธรรม

3.2) ส่งเสริมให้มีการยอมรับกระบวนการยุติธรรมชุมชน (Community Justice) และยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) ให้สอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมทางกฎหมาย

3.3) ส่งเสริมการสร้างกฎติกาของชุมชน/ตำบล โดยให้สามารถกำหนดกฎติกาเองที่ไม่ขัดต่อกรอบของรัฐธรรมนูญและให้สามารถใช้กระบวนการยุติธรรมชุมชนเพื่อแก้ปัญหากันเองในกรอบของกฎหมาย รวมถึงกติกาการมีสิทธิในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติบนฐานความเชื่อของศาสนา

### 4. ให้ใช้หลักการดำเนินการบริหารพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเน้น

4.1) การค้นหาความจริง เพื่อค้นหาผู้รับเคราะห์ต่าง ๆ และหาทางเยียวยา ชดเชย ผู้เคราะห์ร้าย และครอบครัวให้พ้นจากความเจ็บปวดและเข้มข้น โดยให้มีกองทุนเพื่อยืดหยุ่นให้เยียวยาช่วยเหลือ

4.2) งดการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ ให้ใช้กระบวนการสันติวิธีในการแก้ปัญหา

4.3) สร้างความเข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ตามหลักศาสนาความเชื่อของประชาชนและให้มีผู้ที่รู้ภาษาถ้วยอยู่ในหน่วยราชการที่ประชาชนต้องติดต่อ

**4.4) ส่งเสริมให้ภาคประชาสัมคมได้เข้าไปมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา  
ต่างๆ**

5. ส่งเสริมระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและหลากหลาย จัดให้มีการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดความเข้าใจกัน จัดหลักสูตรสันติวิธีในโรงเรียน มีการจัดหลักสูตรทางเลือกที่หลากหลาย ให้โอกาสทั้ง การเรียนรู้ทางศาสนาและทางวิชาการสายสามัญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กนักเรียนพุทธกับมุสลิม เช่น การมีศูนย์กิจกรรมร่วม

6. ส่งเสริมระบบสหกรณ์ออมทรัพย์อิสลาม โดยปรับแก้ไขกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน การพัฒนาบุคลากรในระบบ

ทั้งนี้ หาก คmc. เห็นชอบโปรดพิจารณาเสนอรัฐบาลดำเนินการโดยด่วน